

ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ПРОФЕСІЙНОГО БОКСУ В УКРАЇНІ

Андрій КОТЕЛЬНИК

Львівський державний університет фізичної культури

Анотація. Статтю присвячено історичним аспектам становлення професійного боксу на Україні. Стрімкий розвиток цього виду спорту показав його перспективність як одного із спортивних видів, яке викликає зацікавлення широких верств населення. У результаті дослідження викладено окремі історичні факти українського професійного боксу, проаналізовано організаційну структуру професійного боксу в Україні, розглянуто найбільш значущі досягнення українських професійних боксерів, що входили до переліку провідних професійних боксерів світу.

Ключові слова: професійний бокс, досягнення професійних боксерів України, промоутерські компанії.

Постановка проблеми. Український професійний бокс, незважаючи на його коротку історію та відносно малий відрізок часу представлення на світовій арені відзначається визначними подіями та іменами провідних спортсменів [2, 3, 4]. Основою успішного виходу українських професіоналів на міжнародну арену слід вважати досягнення українських боксерів на аматорському ринзі, наявності національної школи боксу, яка зуміла зберегти й розвинути кращі традиції радянського спорту [1]. Наявність кваліфікованого тренерського корпусу, численних регіональних шкіл боксу забезпечують систематичну якісну підготовку спортсменів, що у подальшому виборюють перемоги та стають призерами змагань найвищого рівня серед боксерів-аматорів [3, 5].

Поруч з необхідністю вивчення питань формування професійного спорту в Україні залишаються актуальними визначення спортивного шляху провідних боксерів-професіоналів та становлення перших організаційних структур (промоутерських компаній) України.

Мета дослідження: визначити основні історичні аспекти формування професійного боксу в Україні.

Завдання дослідження.

1. Визначити історичні відомості спортивного шляху провідних боксерів-професіоналів України.
2. Розкрити основи діяльності організаційних структур (промоутерських компаній) України.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення, історичний метод, документальний метод.

Виклад основного матеріалу. Відліком у розвитку вітчизняного професійного боксу слід вважати 8 квітня 1992 року, коли було засновано Лігу професійного боксу [1]. Першим її очолив Михайло Зав'ялов, який виконував обов'язки головного тренера збірної команди України. Утім, аналіз архівних матеріалів різних засобів масової інформації дає підстави стверджувати, що історія професійного боксу в Україні бере свій початок значно раніше – у листопаді 1943 року [2]. Незалежність України 1991 року дала поштовх для продовження літопису вітчизняного професійного боксу. Так, 66 років тому відбулося підписання першого професійного контракту за участю боксерів, та заснування боксерського професійного клубу «Ринг». Згідно цього нормативного документу формат поєдинків передбачав проведення 10 раундів по 3 хвилини з однохвилинними перервами [2].

За даними «Одесской газеты» від 24 листопада 1943 року відбулося укладення угоди про проведення боксерського поєдинку за міжнародними професійними правилами між Олегом Загоруйченком та Юрієм Натоптанім. Згідно з контрактом, бій мав відбутися 9 грудня 1943 року в приміщенні одеського цирку. Кожен із боксерів за вихід на ринг отримував по 3 тис. рейхсмарок, що навіть за умов гіперінфляції вважалось солідною платнею. Також вказано, що віце-чемпіон СРСР 1941 року в середній вазі О. Загоруйченко зобов'язувався взяти на

під час тренування найкращих майстрів «шкіряної рукавички» боксерського клубу «Вікторія», щоб гідно конкурувати з представниками інших двох одеських спортклубів – «Буг» (тренер О. Астремський) та «Атлетик» (тренер Ю. Натоптаний).

Слід відзначити, що двобій між О. Загоруйченком та Ю. Натоптаним у визначений час не відбувся, оскільки Ю. Натоптаний, отримав травму (пошкодження зв'язок ноги) в одному з старингів зі своїм братом Володимиром. Одужавши, Юрій Натоптаний усе ж пізніше в бій з Олександром Загоруйченком, що відбувся 18 лютого 1944 р., проте отримав поразку [5].

Разом з тим 24 листопада 1943 року, день виходу публікації в «Одесской газете» з визначенням деталей контракту та сум гонорару, можна вважати початком формування українського професійного боксу, адже у цей період напередодні всіх боїв за міжнародними професійними правилами бійці не підписували офіційних документів [5].

Наступний історичний період – перебування України у складі Радянського Союзу відзначений існуванням та розвитком виключно аматорського спорту. Лише 1989 року було створено Лігу професійного боксу СРСР, яка наступного року була перейменована у Федерацию. Після цього у квітні 1992 року в Україні була зареєстрована вищезгадана Національна асоціація професійного боксу України (НЛПБУ), яка увійшла до складу Східноєвропейського бюро ЄВБС і Європейського союзу боксерів. Президентом Ліги був вибраний Михайло Зав'ялов, тренер збірної команди України. [1]

Навесні 1993 року під час Лісабонського конгресу ЕВУ НЛПБУ була офіційно прийнята до складу. На конгресі був затверджений черговий рейтинг ЕВУ, вперше до рейтингу потрапили імена українських боксерів професіоналів – А. Синепупова, С. Девакова та ін.

У подальшому були встановлені зв'язки НЛПБУ з Міжнародною федерацією боксу (ІВФ), що засвідчено прийняттям її в склад на римському конгресі ІВФ та отриманням монополістичного права представляти на території України цю престижну версію. Цього ж року НЛПБУ отримала аналогічне визнання інших світових версій – WBO і WBF.

Першими боксерами-професіоналами України стали А. Балясов, В. Плотников, В. Батинський, В. Волжанов та ін. Так, у травні 1994 року в м. Дніпропетровську Андрій Синепупов переміг англійця Марка Рамсея і вперше став чемпіоном світу за версією ІВФ у вазі 61,2 кг. [3]

1995 року Ліга професійного боксу вийшла з під опіки "Колумбусу" і прийняла статус Національної ліги професійного боксу України. Вже на перших кроках самостійності передання Ліги А. Гуров (Маріуполь) виборов титул чемпіона Європи, а в травні 1996 р. миколаївський легкоковик С. Деваков виграв титул чемпіона світу за версією ІВО. 1997 року до рейтингу WBA та Європейського боксерського союзу ЕВО входив А. Гуров (86,1 кг) відповідно до другого та першим номером загальної класифікації [3].

У цей період честь нашої держави на професійному рингу захищали чимало боксерів, найбільшій серед яких брати Віталій і Володимир Клички, Олександр Гуров, Віктор Фесечко, Андрій Синепупов, Аліна Шатернікова та ін.

Враховуючи значущість історичного доробку цих спортсменів у формуванні професійного боксу України розглянемо детальніше їх спортивний шлях.

Олександр Гуров дебютував на професійному рингу 1993 року. За свою кар'єру провів 39 боїв, з них виграв 33 нокаутом, 6 програв та один звів до нічиєї. О. Гуров, попри звання європейського чемпіона Європи, двічі робив невдалі спроби вибороти титул чемпіоном світу. У першому бої програв нокаутом у другому раунді американцю Нейтові Міллеру та у другому у третьому раунді французу Жан-Марку Мормеку. Після завершення кар'єри професійного боксу О. Гуров у м. Маріуполі став старшим інструктором у спортивній школі з боксу «Лідер».

Віктор Фесечко – один з перших представників України на професійному рингу. Свою професійну кар'єру В. Фесечко розпочав 1992 року. Цікавим є те, що 16 грудня 2001 року в м. Ікстолі спортсмен з м. Кіровоград створив міні-сенсацію, завоювавши пояс чемпіона Європи WBF (World Boxing Foundation) в напівсередній вазі (до 66,6 кг). Український боксер за очками переміг британця Дарена Доррінгтона. Загалом, за професійну кар'єру В. Фесечко провів більше 70 боїв. Свою кар'єру завершив через травму спини 2005 року. Нині В. Фесечко працює тренером у ДЮСШ «Спартак» та виступає в ролі арбітра в боях молодих професіоналів. Серед переможців відомого боксера уже є переможці міжнародних та всеукраїнських змагань [3].

Андрій Синепупов – перший український чемпіон світу серед професіоналів за версією IBF. Вперше в історії професійного боксу 7 травня 1994 року чемпіоном світу був проголошений український спортсмен – А. Синепупов, який у складному двобої за очками переміг британця Марка Рамсея. Він став третім володарем чемпіонського поясу серед боксерів колишнього СРСР після Ю. Арбачакова і О. Назарова. Свою кар'єру спортсмен завершив на початку ХХІ століття та пов'язав свою діяльність із тренерською роботою.

Віталій та Володимир Клички. Ці спортсмени стали особливою віхою у розвитку професійного боксу на теренах України. 16 листопада 1996 року в м. Гамбурзі (Німеччина) Віталій та Володимир Клички дебютували на професійному ринзі. Суперником Віталія Кличка був американець Тоні Бреджем, якого він за три секунди до закінчення першого раунду відправив у нокаунт, а через 74 секунди після початку другого раунду Т. Бреджем опинився вже у кокауті. Це була перша перемога Віталія на професійному ринзі [7]. Схожим був бій Володимира Кличка. Його суперником був американець Фабіан Меца. Вже на 70-й секунді першого раунду Ф.Меца опинився в нокаунті, а ще через 19 секунд був нокаутований.

Уже 2 травня 1998 року в м. Любеку (Німеччина) Віталій проводить свій перший титульний двобій. Його суперником у поєдинку за вакантний титул інтерконтинентального чемпіона за версією WBO був американський боксер Дик Райян. У п'ятому раунді після нокаунту секунданти Д. Райяна викинули в ринг рушник, що засвідчило перемогу Віталія технічним нокаутом.

Улітку 1998 року Віталій та Володимир Клички провели свої перші двобої в Америці, в м. Майямі, які обидва спортсмени виграли достроково нокаутом.

Складним у житті Віталія та Володимира Кличків слало 5 грудня 1998 року коли у м. Києві на Міжнародному турнірі з професійного боксу Володимир втретє відстоював титул інтерконтинентального чемпіона за версією WBC у двобої проти американського боксера Росса Пьюритті. На жаль, на чотирнадцятій секунді одинадцятого раунду тренер Володимира Фриц Здунк вийшов у ринг і зупинив поєдинок. Це був перший двобій, який Володимир Кличко програв. Проте цього ж вечора, відразу після програшу Володимира на ринг вийшов Віталій Кличко, який у двобої з італійцем Франческо Спінеллі захистив свій титул чемпіона Європи технічним нокаутом у першому раунді.

Аналізуючи спортивні кар'єру Віталія Кличка неможливо не згадати бій за пояс чемпіона світу за версією WBC з Ленноксом Льюїсом, що відбувся 21 червня 2003 року. Шлях до цього бою для Віталія Кличка був тривалим, проте пропозицію про проведення двобою з Ленноксом Льюїсом було зроблено Віталію Кличку всього за 10 днів до бою. Визначним є те, що на початку другого раунду Віталій Кличко завдає влучного правого прямого удару та останні сорок п'ять секунд раунду обидва спортсмени обмінюються ударами, при чому на шість ударів В. Кличка Л. Льюїс зміг відповісти тільки одним. З середини третього раунду, після виникнення розсічення під лівим оком Віталія Кличка та у подальших раундах перевага Віталія Кличка була помітною. Проте після закінчення шостого раунду лікар Пол Уїллс наполіг на зупинці двобою, що засвідчило перемогу Л. Льюїса [7].

2005 року Віталій через операцію на нозі завершує професійні виступи. Того ж року экс-чемпіон світу серед професіоналів Віталій Кличко обраний почесним президентом Федерації боксу України. Проте, 2008 року він повернувся у професійний бокс. Так, 16 жовтня 2010 року Віталій Кличко вже в'їте після повернення на ринг захистив свій чемпіонський титул, перемігши в 12-раундовому бою Шенона Брігса, шостий захист титулу відбувся 19 березня 2010 р. в Кельні, Німеччина, де Віталій Кличко у першому раунді нокаутував Одлан'єра Соліса. Сьомий поєдинок на захист найпрестижнішого поясу чемпіона світу за версією WBC Віталій провів у м. Вроцлаві, Польща, де переміг у 10-му раунді технічним нокаутом Томаша Адамека. [7]

Не менш вражаючою є спортивна кар'єра Володимира Кличка. Так, 10 березня 2007 року в м. Мангаймі ним був проведений захист титулу чемпіона світу у важкій вазі за версією IBF. У другому раунді він технічним нокаутом переміг американського боксера Рея Остіна. Це був 43-й нокаут Володимира Кличка з його 48 перемог в кар'єрі боксера-професіонала.

23 лютого 2008 року у м. Нью-Йорку на арені Медісон Сквер Гарден у першому об'єднаному бою чемпіонів світу в суперважкій вазі Володимир Кличко впродовж дванадцяти раундів переміг росіянина Султана Ібрагімова. Кличко, таким чином, в одній особі об'єднав чемпіонські титули за версіями міжнародних організацій IBF, WBO, IBO. Продовженням став бою 20 червня 2009 року, коли у німецькому м. Гельзенкірхен відбувся поєдинок між Володимиром Кличком і Русланом Чагаєвим з Узбекистану за титули IBF, WBO, IBO та вакантного титулу американського журналу «The Ring». Поєдинок закінчився перемогою українця через відмову суперника від продовження бою після 9-го раунду.

Наступні успішні захисти свого титулу Володимир Кличко провів 11 жовтня 2010 року у м. Франкфурті, нокаутувавши в 10-му раунді досвідченого Семуела Пітера та 2 липня 2011 року в 12-ти раундному поєдинку з Девідом Хеєм із Англія.

Таким чином вперше в історії професійного боксу України Віталій і Володимир Клички об'єднали та утримують пояси чотирьох найпрестижніших версій чемпіонів світу серед боксерів суперважкої ваги WBC, IBF, WBO, IBO [6].

Сергій Дзинзирук. Завоювавши шість років тому звання найкращого у вазі до 69,8 кг за версією WBO, броварчанин і понині впевнено тримається у верхній частині рейтингу. На професійному ринзі С. Дзинзирук дебютував 22 січня 1999 року, у м. Варшаві проти алжирського боксера Рамдане Куане. Тоді С. Дзинзирук нокаутував суперника у 4-му раунді. 17 липня 2004 року, після перемоги над французом Мамаду Тіамом українець став чемпіоном Європи. Перемігши у грудні 2005 року пуерториканця Даніеля Сантоса, С. Дзинзирук став володарем титулу чемпіона світу за версією WBO. У продовження цього, 14 травня 2010 року в передмісті м. Лос-Анджелеса С. Дзинзирук переміг технічним нокаутом у 10-му раунді австралійця Девіда Доусона. Це був шостий успішний захист свого титулу С. Дзинзируком. Поєдинок з Доусона став дебютом українця у США. Його транслював телеканал Шоутайм.

У подальших планах спортсмена були бої проти іменитих Альфредо Ангуло, Мігеля Кітто та Антоніо Маргарито. Проте після завершення контракту з німецькою компанією «Universal Box Promotion» промоутери Арт Пеллуло (компанія «Banner Promotions») і Гері Шелу написали контракт з українським боксером. Тому Сергій Дзинзирук тепер представляє інтереси промоутерської компанії «Banner Promotions». Та вже 13 березня 2011 року в м. Манассетті (США) українець С. Дзинзирук (чемпіон світу за версією WBO у першій середній вазі) зміг стати чемпіоном світу в наступній ваговій категорії. Він програв технічним нокаутом у восьмому раунді в бою за вакантний «діамантовий» пояс чемпіона світу за версією WBC у середній вазі почесному чемпіону Всесвітньої боксерської ради аргентинцю Серхіо Мартінесу.

У жовтні 2011 року Всесвітня боксерська організація (WBO) позбавила С. Дзинзирука титулу чемпіона світу в першій середній вазі. Згідно з рішенням цієї організації, новим чемпіоном WBO у першій середній вазі проголошено російського боксера Заура Байсангурова (26-літній КО), який раніше володів тимчасовою версією цього титулу. Причиною такого рішення стала відмова через травму українця від зустрічі з обов'язковим претендентом чехом Лукою Конечни. Проте Всесвітня боксерська організація надала С. Дзинзируку можливість повернути втрачений пояс, що зазначається зобов'язаннями провести захист титулу проти переможцю бою З. Байсангуров – Л. Конечни впродовж 120 днів.

Володимир Сидоренко виборов бронзову медаль у легкій вазі на Іграх XXVII Олімпіади в Сідней, Австралія), після чого перейшов у професіональний бокс. 2005 року здобув титул чемпіона світу за версією WBA, який успішно захистив шість разів, втративши його лише в травні 2008 р. панамцеві Ансельмо Морено та повторно у матчі-реванші. Після невдалої спроби повернути собі титул чемпіона світу у вазі до 53,5 кг В. Сидоренко розірвав відносини з американським клубом «Universum Box Promotion» та впродовж 15 місяців не виходив у ринг. Після успішних переговорів з американськими промоутерами привели В. Сидоренка в Україну. 2010 року він знову боксував на батьківщині на столичному Майдані Незалежності, де знову перемаг над Мбану Матумлу з Танзанії. Бій з 12 раундів за явної переваги в першій бойових епізодів дозволив В. Сидоренкові «срібний» отримати пояс інтернаціонального чемпіона WBC у вазі «супермухи».

4 грудня 2010 року в м. Анахаймі, штат Каліфорнія, США, экс-чемпіон світу за версією Всесвітньої боксерської асоціації В. Сидоренко зазнав першої дострокової поразки від одного із кращих боксерів світу незалежно від вагової категорії Ноніто Донеїром із Філіпін та водночас втратив право зустрітися з мексиканцем Фернандо Монтіелем у бою одразу за два чемпіонські титули – WBC і WBO.

Юрій Нужненко – экс-чемпіон світу в другій напівсередній вазі (до 66,6 кг) за версією WBA дебютував на професійному рингу 24 червня 2000 року в бою проти поляка Мілана Врщечкі. 7 березня 2006 року завоював титул Інтерконтинентального чемпіона WBA в другій напівсередній вазі, перемігши технічним нокаутом у восьмому раунді ганійця Лаатеквея Хаммонда.

Наприкінці 2007 року в бою проти французького Фредеріка Клозе Ю. Нужненко завоював тимчасовий чемпіонський титул WBA у другій напівсередній вазі. Тому отримав право на бій із чемпіоном WBA пуерториканцем М. Котто, який успішно закінчує на свою користь. 19 квітня 2008 року захистив свій титул "тимчасового чемпіона" в бою проти пуерториканця Ірвінга Гарсії та 5 жовтня 2008 року Ю. Нужненка оголосили новим чемпіоном світу WBA.

Вже 10 квітня 2009 року в Донецьку вперше в історії два українські боксери провели бій за світовий чемпіонський титул у вазі до 66,7 кг. Донеччанин В'ячеслав Сенченко переміг за одностайним рішенням суддів чемпіона світу за версією WBA броварчанина Юрія Нужненка. В. Сенченко став сьомим в історії українським чемпіоном світу – після братів Кличків, С. Дзинзирука, А. Котельника, В. Сидоренка та Ю. Нужненка.

16 квітня 2010 року экс-чемпіон світу Юрій Нужненко не зміг завоювати пояс чемпіона Європи за версією EBU у вазі до 66,7 кг. В м. Болтоні (Англія) він поступився британцеві Метью Хаттону, братові відомого боксера Ріккі Хаттона.

В'ячеслав Сенченко (вагова категорія до 66,7 кг). Головна подія у професійній кар'єрі відбулася 10 квітня 2009 року, коли боксер з Кременчука в м. Донецьку відібрав пояс чемпіона світу за версією WBA у свого земляка Ю. Нужненка. Цей бій організувала донецька промоутерська компанія «Union Boxing Promotion». Після цього український боксер двічі успішно захистив титул. На початку жовтня минулого року В. Сенченко переміг японця Мотоку Сасаки, а 30 серпня 2010 року виявився сильнішим за венесуельця Чарлі Хосе Наварро. Бійці провели на рингу всі 12 раундів. За їх підсумком судді одностайно визначили переможцем українця. Бій відбувся на центральній площі м. Донецька в рамках масштабного вечора боксу. Його організувала місцева компанія «Union Boxing Promotion», яку представляє український чемпіон.

26 серпня 2011 року в Донецьку, на «Донбас-Арені» В. Сенченко успішно захистив свій титул чемпіона світу за версією WBA у напівсередній вазі перемігши технічним нокаутом у шостому раунді Марко Антоніо Авендано з Венесуели. Загалом, у своїй професійній кар'єрі В. Сенченко не зазнав ще жодної поразки [2]

Андрій Котельник. Перші значні здобутки отримав на аматорському рівні на Іграх XXVII Олімпіади (м. Сідней, Австралія), де виборов срібну нагороду. Після цього перейшов у професіональний спорт. Так 2008 року в Англії став чемпіоном світу по найпрестижнішій версії боксерів-професіоналів – WBA перемігши у м. Кардіфі нокаутував британця Гевіна Різа та перший захист цього титулу провів у м. Львів. Це був перший бій такого рівня в Україні, організований завдяки плідній співпраці А. Котельника та промоутера П. Синишина. А. Котельник став шостим українцем, який одягнув чемпіонський пояс в одній з найпрестижніших версій. 13 вересня 2008 року відбувся бій за звання чемпіона світу за версією WBA у першій напівсередній вазі (до 63,5 кг) що вперше відбувся на теренах нашої держави. У зв'язку з цим поединком А. Котельником була створена власна промоутерська компанія «АК1».

Наступною у кар'єрі А. Котельника стала перемога над мексиканцем Маркосом Ренз Майданою (боксер-нокаутер) 7 лютого 2009 року. Проте 18 липня 2009 року пояс чемпіона світу у А. Котельника забрав підопічний промоутера Френка Уоррена – британець Амір Хасан у складному 12-раундовому поединку.

Після завершення контракту з компанією «Universium Box Promotion», А. Котельником була підписана угода зі скандально відомим на увесь світ промоутером Доном Кінгом, який з

нагоди завітав до Львова. У зв'язку з цим А.Котельник отримав шанс стати чемпіоном за двома версіями (WBC та IBF) та провести свій перший поєдинок у США. 7 серпня 2011 року А. Котельник програв за рішенням суддів чемпіонові світу за версіями WBC та IBF у вазі до 63,5 кг американцеві Девону Александеру. Значна кількість представників ЗМІ вказали на упередження суддів при оцінці поєдинку.

Головний тренер збірної України з боксу Дмитро Сосновський, який практично виховав Александра як боксера, так прокоментував цей бій: «Я хвилювався за те, що Андрієві проти Девона буде важко в плані швидкості. Адже він рік не боксував. Але різниці у швидкості я не помітив. До бою Андрій підготувався ідеально. На мою думку, це найкращий бій у його кар'єрі. Він задоволений зустріччю, настроєм Котельника. Мені сподобалось, як Андрій вів поєдинок. Він виїшов і зразу показав, хто в хаті господар. Вважаю, що за такої функціональної готовності Андрій міг закінчити бій нокаутом.

Александер – чемпіон за двома версіями. А він навіть на рівних не зміг боксувати з Андрієм. Якщо взяти всі канони боксу – робота спортсмена на ногах, тулубом, робота в атакуючій, контратакуючій і зустрічній формах, робота на трьох дистанціях – далекій, середній і ближній, Александер за жодним компонентом в Андрія не виграв» [5].

Важливою складовою у формуванні професійного боксу в Україні стали представниці жіночого боксу. Наша держава вже має в цьому виді спорту свою чемпіонку світу та Європи – *Анатолію Шатернікову*. Ця спортсменка стала першопрохідцем у жіночому боксі й доволі швидко досягнула значних успіхів. У поєдинку з німкенню Сабіною Ріхтер 1998 року вона завоювала титул чемпіонки Європи, після чого тричі успішно його відстоювала. Влітку 2002 року А. Шатернікова здобула титул чемпіонки світу у складному поєдинку з суперницею, англійкою Кеті Браун, яка була в вищій ваговій категорії. Проте А. Шатернікова в напруженому бою за одноголосним рішенням суддів здобула перемогу і вперше в історії України привезла з Батьківщину пояс чемпіона світу з професійного боксу.

Професійний жіночий бокс України розвивається, проте, в розвитку цього виду спорту поки що місце посідають фінансові інвестиції. Нині доволі важко шукати кошти для проведення змагань турнірів в Україні, не кажучи вже про жіночі змагання. Існує нагальна потреба залучення відомих торговельних брендів та телебачення.

Важливим з огляду на організаційну складову та напрями розвитку є вивчення особливостей діяльності національних та частково з іноземним капіталом промоутерських компаній в українському професійному боксі.

Таким чином ми проаналізували особливості діяльності окремих промоутерських компаній.

«Union Boxing Promotion» (UBP) – одна з найбільших в Україні промоутерських компаній. Створена в Донецьку в листопаді 2001 р. Її очолюють Геннадій Мінович Узбек і Юрій Сидоренко. Тренерську роботу доручено двократному чемпіонові України, п'ятикратному чемпіонові України серед професіоналів, чемпіонові світу за версією IBF Андрієві Сидоренку.

UBP проводить рейтингові, титульні й чемпіонські бої на території України, а також організує поїздки боксерів-професіоналів на турніри і тренувальні збори, що відбуваються за кордоном. Велику увагу UBP приділяє популяризації боксу на Україні, залученню в професійний бокс талановитих і перспективних боксерів. Провідні боксери – В'ячеслав Сенченко, Станіслав Каштанов, Олег Єфімович, Станіслав Мердов, Володимир Кравець, Андрій Курченко.

Мета UBP – завоювання чемпіонських звань за різними версіями у світі професійного боксу, а також максимальна увага до любителів боксу в Україні і за її межами. Зараз на рахунок боксерів UBP 78 перемог у 84 титульних поєдинках за різними версіями професійних організацій. За оцінкою Міжнародної боксерської федерації (IBF), «Union Boxing Promotion» визнано найкращою промоутерською компанією 2005 року в Європі. На щорічній конференції WBC президента компанії Ю. Рубана було визнано кращим промоутером року за версією WBC Youth [5].

«National box promotion» – компанія є початківцем промоутерської діяльності в Україні. Її президент Вадим Бухкалов поставив чітку мету в розвитку компанії – всебічного сприяння становлення талановитих боксерів, просуванню їх у світових рейтингах і організації в Україні боїв за найпрестижнішими версіями. За короткий час «National box promotion» веде досить успішну діяльність в Україні, перший турнір за її участі відбувся 2002 року в приміщенні столичного цирку. Під її знаменами виступали такі відомі за межами України боксери, як чемпіонка світу по версії GBU А. Шатернікова, інтерконтинентальний чемпіон IBF Вадим Сазонов, чемпіон Європи в суперважкій вазі, інтерконтинентальний чемпіон IBF Володимир Вірчіс та ін.

2007 року «National box promotion» об'єднується з «K2 promotion» братів Кличків за назвою «K2 East Promotion». Упродовж наступних двох років компанія організовує близько 20 турнірів. На початку 2010 року Віталій Кличко виходить із засновників компанії і створює свою власну промоутерську компанію. Проте, Вадим Бухкалов, залишаючись менеджером кількох боксерів, шукає нових партнерів, спільно з якими міг би продовжувати розвиток професіонального боксу в Україні.

«K2 Promotions» заснували брати Віталій і Володимир Клички 2005 року в США для організації їхніх поєдинків. 2007 року компанія вийшла на український ринок професіонального боксу. Компанія створює високоякісний телевізійний продукт – турніри міжнародного рівня за участю українських і закордонних зірок професійного боксу. Компанія тісно співпрацює з лідером телевізійного простору України – телеканалом «Інтер».

Упродовж 2008–2010 років «K2» організувала 26 турнірів світового рівня, які за організацією, кваліфікацією учасників та якості телетрансляції відповідали аналогічним шоу в Західній Європі та США. Відзначимо також, що на початку «K2» співпрацювала з відомим промоутером В. Бухкаловим і його «National box promotion», але на початку 2010 року компанії розділилися.

До кращих спортсменів «K2» сьогодні можна зарахувати київлянина Макса Бурсака (середня вага), вінничанина В'ячеслава Узелкова (напівважка вага), харків'янина Сергія Федченко, львів'янина Віктора Плотнікова (півсередня вага) та Костянтина Ровенського (середня вага). Окремо слід відзначити успіх броварчанина Ю. Нужненко, який, захищаючи кольори «K2», став чемпіоном світу за версією WBA в півсередній вазі. За три роки роботи компанії в Україні її боксери перемогли більш як у 200-х поєдинках. На даний момент вісім боксерів компанії належать до ТОП-15 світових рейтингів найбільш значущих боксерських версій, що вказує на можливість їх боротьби за титули чемпіонів світу [3].

«Elite Boxing Promotion» – компанія, що існує з 2005 року та має багаторічний досвід розвитку професійного боксу в Україні. У її структурі працюють справжні професіонали, які знають і вміють робити видовищний і якісний бокс. Під егідою «Elite Boxing Promotion» тренуються і виступають кращі боксери, які мають хороші здібності, відмінну підготовленість, а також бажання досягти вершин у цьому спорті і стати чемпіонами світу.

Головний актив компанії складають сім спортсменів боксерів. Це чемпіон світу за версією WBA у вазі "півня" В. Сидоренко, претендент на титул чемпіона світу за версією WBA у середній вазі Автанділ Хурцидзе і володар титулу чемпіона Європи за версією EBA в легкій вазі Валентин Куц. Кольори компанії також захищають молоді та перспективні спортсмени: круїзер Дмитро Кучер, боксер першої напівсередньої ваги Віктор Постол, напівлегковик Тимур Ахундов, а також легковаговик Даніяр Ганик. Діяльність компанії спрямована на організацію боксерських турнірів світового рівня, пошук і просування талановитих боксерів як в Україні, так і за кордоном, а також залучення фінансових інвестицій в цей вид спорту. Основними завданнями «Elite Boxing Promotion» є розвиток і популяризація боксу в Україні і виведення своїх боксерів на поєдинки за звання чемпіона світу.

«Зірки професійно боксу» – львівська промоутерська компанія, яку очолює Сергій Янчишин. Її мета – популяризація та розвиток спорту в регіоні. Впродовж кількох років компанія організувала чимало престижних боксерських турнірів. Двічі на турнірах «Зірок професійного боксу» виступав А. Котельник. Це були бої за титул інтерконтинентального чемпіона світу за версією WBA. Окрім цього, компанія організовувала чемпіонські поєдинки іншим

Львівським боксерам – Романові Джуману, Вікторові Плотнікову, та Геннадію Делісандру. Чесним гостем на одному із турнірів був легендарний Костя Цзю. 2012 року у планах компанії – організація ще одного міжнародного боксерського турніру. Боксери цієї компанії Котельник Ровенський, Віталій Невеселий та Андрій Руденко в грудні 2011 проведуть свої поєдинки на турнірі у Харкові [3].

«АК1» – промоутерська компанія створена у червні 2008 р. у Львові. Засновниками стали А. Котельник та його менеджер Петро Мисишин. Створення «АК1» стало логічним продовженням успішної діяльності упродовж кількох останніх років Благодійного фонду Котельника. Уже традиційно проводяться дитячо-юнацькі боксерські та міні-футбольні турніри іменем А. Котельника. Окрім підготовки молодих спортсменів, «АК1» займатиметься також прагматичним розвитком ветеранів боксу. Також невдовзі спільно з Львівським національним університетом фізичної культури «АК1» планує створити у Львові Академію боксу.

Першим заходом нової компанії була організація та проведення захисту титулу чемпіона світу за версією WBA А.Котельником. Загалом, промоутерська компанія була створена за три місяці до поєдинку, який відбувся 13 вересня 2008 року у Львові. Тоді, А.Котельник провів свій перший успішний захист титулу у Львові. Разом зі своїм товаришем та співвласником компанії Петром Мисишином було вирішено створити промоутерську компанію під назвою «АК1» іменем та проведення нею цього бою.

Висновки.

1. Професійний і олімпійський бокс в останні роки мають тенденцію до зближення поведінки двома видами одноборств в правилах змагань і параметрах функціональної і тактико-технічної підготовленості спортсменів.

2. Українські боксери, ґрунтуючись на відмінній школі аматорського боксу, вийшли на перші позиції серед кращих професіоналів Європи, Америки і світу. Професійний бокс в Україні тривалий час представлений на змаганнях різного рівня здобутками таких спортсменів: Олександра Гурова, Віктора Фесечко, Андрія Синепупов, Віталія та Володимира Кличків, Дмитра Дзинзирук, Володимира Сидоренко, Юрія Нужненко, В'ячеслава Сенченко, Андрія Котельника, Аліни Шатернікової.

3. Стимулювання подальшого формування та укріплення професійного боксу в Україні відбувається за допомогою діяльності промоутерських компаній на національному та міжнародному рівні: «Union Boxing Promotion» «National box promotion» «K2 Promotions» «Elite Boxing Promotion» «Зірки професійно боксу» «АК1».

Перспективи подальших досліджень передбачають вивчення особливостей підготовки боксерів-аматорів та боксерів-професіоналів, що може сприяти подальшому розвитку боксу та зростанню майстерності боксерів.

Список літератури

1. Професіональний спорт / под общ. ред. С. И Гуськова, В. Н Платонова. – К. : Украинская литература, 2000. – 391 с.
2. Бокс. Энциклопедия / сост. Тараторин Н. Н. – М. : Терра. Спорт, 1998. – С. 241 – 243.
3. Завьялов М. Професіональному боксу в Украине 20 лет / Завьялов М. – К. : НЛПБУ, 2008. – 36 с.
4. Access: www.box.sport.ua/news/91107;
5. Access: www.boxnews.com.ua;
6. Access: www.sport.segodnya.ua/boxing.html.
7. Access: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>

ФОРМИРОВАНИЕ ОСНОВ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО БОКСА В УКРАИНЕ**Андрей КОТЕЛЬНИК***Львовский государственный университет физической культуры*

Аннотация. Статью посвящено первым шагам становления профессионального бокса на Украине. Стремительное развитие этого вида спорта показало его перспективность как одного из массовых зрелищ, которое вызывает восхищение все больших слоев населения. В результате исследования выложена краткая история украинского профессионального бокса, приведена организационная структура профессионального бокса в Украине, поданы наиболее весомые достижения украинского профессионального бокса, представители которого уверенно вышли в число лучших боксеров мира.

Ключевые слова: профессиональный бокс, достижения лучших профессионалов Украины, промоутерские компании.

FORMATION OF PROFESSIONAL BOXING BASIS IN UKRAINE**Andriy KOTEL'NYK***Lviv State University of Physical Culture*

Annotation. The article is devoted to historical aspects of professional boxing formation in Ukraine. Rapid development of this kind of sport has shown its prospect as wide section of the population became interested in this sports show. Some historical facts of the Ukrainian professional boxing are described and organizational structure of professional boxing in Ukraine is analyzed in the research result. Also the most significant achievement of Ukrainian professional boxers, who were in the list of the world leading professional boxers, are overlooked in the article.

Key words: professional boxing, Ukrainian professional boxers achievements, promotions companies